

Izvori i literatura:

1. Ekonomika preduzeća br. 12/62 M. Đorđević »Sezonsko kolebanje prometa kao odraz proizvodnje i potrošnje mleka kod nekih mlekara«.
2. Privredni pregled od 20. 9. 1962. god. F. Vajnštangl »Elasticitet tražnje«.
3. Prehrana br. 6/62 M. Đorđević »Prilog izučavanju tržišta mleka sa posebnim osvrtom na potrošnju«.
4. Statistički godišnjaci FNRJ.
5. Godišnjak FAO za 1961. god.
6. Tržište i promet polj. proizvoda, predavanja na poljoprivrednom fakultetu od dr Tešića, dr Lopandića i dr.
7. Tabela br. 3 uzeta iz studije koju finansira Savezni fond za naučni rad.
8. Proizvodnja i plasman mleka u prahu domaćih fabrika, stručni rad grupe autora Instituta za mlekarstvo koji finansira Nacionalni komitet za UNICEF.

Vijesti

Primjena odluke o određivanju premije za kravlje mlijeko u god. 1963.

U Sl. listu broj 14/63. izdana je naredba za primjenu odluke o određivanju premije za kravlje mlijeko u god. 1963.

Po ovoj naredbi privredne organizacije i ustanove koje se bave proizvodnjom kravljeg mlijeka, ostvaruju premije iz sredstava saveznog budžeta podnošenjem zahtjeva filijali Narodne banke kao osnovnoj organizacionoj jedinici Službe društvenog knjigovodstva kod koje imaju žiro račun, kada za isporučene količine mlijeka korisnik naplati premiju od političkoteritorijalnih jedinica (republike, kotara, općine).

Premije se isplaćuju za kravlje mlijeko sa 3,6% masti, a kod manje masnoće preračuna se količina mlijeka na masnoću od 3,6%.

Premije se isplaćuju i za one količine mlijeka koje se izravno isporučuju društvenim organizacijama i ustanovama: bolnicama, menzama, školskim internatima, JNA i sl.

Uz zahtjev za premiju korisnik premije prilaže fakturu odnosno kopiju fakture o prodaji kravljeg mlijeka organizacijama, dokaz da je premiju za te količine mlijeka naplatio iz budžeta narodne republike, autonomne jedinice, kotara ili općine. Kao dokaz za to služi ovjereni prijepis dijela budžetsko-virmanskog naloga. Na poleđini prijepisa mora se označiti količina kravljeg mlijeka za koju je isplaćena premija i visina premije po 1 litri. Osim toga treba u potvrdu unijeti i podatke o količini mlijeka i % mlječne masti.

Ako je korisnik premije upotrijebio kravlje mlijeko iz svoje proizvodnje za preradu u mlječne proizvode u svom pogonu ili za prodaju potrošačima preko svog pogona, a obračunavanje (interno između svojih pogona) ne vrši putem fakture, zahtjevu za premiju umjesto fakture prilaže potvrdu potpisanu po direktoru odnosno upravniku kojom potvrđuje da je mlijeko preradio u vlastitom pogonu ili ga je prodao potrošačima preko svog pogona.

Tržište i cijene

U prvom kvartalu o.g. cijene mlijeku i mlječnim proizvodima uglavnom su ostale iste kao pri kraju prošle godine, s tim da su cijene nekim proizvodima nešto povišene. Međutim, na tržištu, pogotovo u aprilu o.g. osjetila se manja ponuda maslaca, tako da je povremeno dolazilo do nestašice, a i ponuda sireva je u spomenutom kvartalu bila manja nego potražnja. Konzumnog mlijeka je bilo dovoljno, dok u istom periodu prošle godine dolazilo je povremeno do neudovoljenja potražnji i to pogotovo na zagrebačkom tržištu.

	cijene na veliko d	cijene na malo d
konzumno mlijeko	—	40— 80
jogurt	100—140	125— 160
vrhnje slatko l	385—420	420— 460
vrhnje kiselo l	275	360
maslac I klase kg	900—940	1000—1100
maslac II klase kg	690—800	800— 860
svježi kravliji sir	140	180— 300
švarcenberg kg	550	650
trapist kg	480—550	550— 640
trapist-sport	500—600	590— 700
edamac kg	550	630— 780
grijer kg	530—600	600— 650
ementalac kg	600—650	710— 840
ribanac kg	760	880— 890
topljeni sir u kutiji	140—150	150— 185
topljeni sir u crijevu kg	500	590— 630
mlječni prašak od punomasnog mlijeka kg	500	550— 620

Iz domaće i strane štampe

Mljekarska industrija u Demokratskoj Republici Njemačkoj u opskrbi potrošača mlijekom i mlječnim proizvodima i u opskrbi poljoprivrede bjelančevinom (Die Leistungen der Milchindustrie der DDR mit Milch und Milcherzeugnissen für die Eiweissversorgung in der Landwirtschaft mit Milch u. Milcherzeugnissen und für die Eiweissversorgung in der Landwirtschaft, Prof. Dr W. Krüger u. Dipl. Landw. B. Wenik-Deutsche Milchwirtschaft 1/63.)

U Demokratskoj Republici Njemačkoj u god. 1958—1962. $\frac{1}{3}$ proizvedenog mlijeka iskorištena je za opskrbu ljudi, a jedva $\frac{2}{3}$ u poljoprivrednim gospodarstvima.

Količina konzumnog mlijeka povisila se, dok je proizvodnja maslaca, sira i svježeg kravljeg sira u god. 1962. pred-bježno manja nego u god. 1958.

Stanje prehrane gradskih potrošača u god. 1958—61. ocijenilo se na osnovu prehranbene bilance gradova Berlina i Jene. Napadna je velika potrošnja masti, a mala ugljikohidrata. Isto tako ustanovljen je manjak kalcija i vitamina topljivih u vodi.

Mlijeko i mlječni proizvodi učestvuju u ukupnoj potrošnji bjelančevina s neko 20%, masti s jedva 30%, kalcija s $\frac{2}{3}$,

fosfora jedva s 20%, vitamina A i B₂ s neko 40% od ukupnih potreba.

U potrošnji ostalih istraženih količina hranjivih i djelotvornih tvari: ugljikohidrata, željeza, vitamina B₁ i C učestvuju s manje od 10%.

U poboljšanju opskrbe visokovrijednom bjelančevinom i prije svega kalcijem i vitaminima mogla bi vrlo povoljno djelovati veća potrošnja mlijeka, kiselog mlijeka, napitaka u smjesi kao i sira te kravljeg svježeg sira.

Mlijeko prije svega mlječna bjelančevina će se ipak upotrebiti u prehrani stoke za proizvodnju mesa i jaja u sve većim količinama. Dosad mlijeko opskrbljuje poljoprivredu s neko 75% od utrošenih životinjskih bjelančevina.

Povećanjem proizvodnje mlijeka i izgradnjom kapaciteta za sušenje obranog mlijeka moći će se pridonijeti rješenoj postavljenoj zadatka. Proizvodnjom mlijeka u prahu sprečava se neracionalna potrošnja mlijeka za ljetnih mjeseci, kada je preobilje mlijeka i time nadoknađuje manjak zimi. Ovime se prema procjeni dobiva oko 20% mlijeka koje se dosad godišnje utrošilo za prehranu stoke.